Svensk digter hædret

25.000 sv. kr. til lyrikeren Gunnar Ekelöf – Kun en ringe tak for hjælp under krigen, sagde statsminister Jens Otto Krag

Stockholm, torsdag.

Den danske invasion fortsætter. Medens det i dag kan fastslås, at den første sejr er vundet og vundet stort med udstillingen af guldalderens malerkunst, så forberedes nu det næste store slag: Den kongelige danske Ballet på Den kongelige svenske Opera.

Kongen vidste besked

Anført af teatersekretær Jens Louis Petersen kom det 80 personer store selskab i morges til Stockholm, og da det ved middagstid blev budt velkommen på teatret, kunne man fortælle, at billetterne til samtlige forestillinger var revet væk.

I eftermiddag fandt så også den egentlige og officielle åbning af guldalderudstillingen sted. Igen med det danske og det svenske kongepar, der på ny gik rundtur i salene, medens der blitzedes og filmedes.

Drengekoret sang nationalsange under *Mogens Wøldikes* ledelse.

Vi stod alle pænt op i vort mørke tøj og så talte først den svenske kirkeminister *Ragnar Edenman*, derefter kulturminister *Jul. Bomholt* og endelig åbnede ambassadør *Anthon Vestbirk* udstillingen.

Den svenske konge viste sin store kyndighed også på maleriets område, da han i går sammen med den svenske intendant gik rundt og så på billederne. Kongen standsede foran et af dem og sagde:

— *Det er Århus Domkirke, Danmarks prægtigste domkirke, og det er malet af Købke.*

Af Bendtz, Deres Majestæt, sagde museumsmanden.

— Vi ser efter i kataloget, svarede kongen.

Det gjorde de. Det var Købke, der havde malet dette interiør fra Århus Domkirke.

I aften modtog det næsten 200-årige svenske akademi „De Aderton" det ganske unge danske akademi. Det skete i de gamle, smukke lokaler i børsbygningen. Der var mødt en række af Sveriges kendte forfattere med *Eyvind Johnson* i spidsen. Her tog *Harry Martinson* med sin kæmpenæve om *Tom Kristensens* barnehånd, her sludrede *Karl Ragnar Gierow* kammeratligt med *H. C. Branner* og *Knud Sønderby*.

Akademiets sekretær, *Anders Österling*, bød velkommen og hyldede den danske litteratur, som han fandt var rigere end den svenske med sine folkeviser, sine salmer og komedier.

Fra dansk side talte *Karl Bjarnhof*. Han sagde bl. a., at han ikke var i tvivl om, at der skrives historie i disse dage i Stockholm.

Bjarnhof overrakte en dansk pris på 25.000 sv. kr. til den svenske lyriker Gunnar Ekelöf, der dog ikke var til stede som følge af sygdom. Prisen er et engangsfænomen, stillet til rådighed for Det danske Akademi af fondet for dansk-svensk samarbejde.

Tom Kristensen motiverede Det danske Akademis valg af Gunnar Ekelöf til at modtage prisen.

Højtideligheden overværedes af de mange danske, som er i Stockholm i denne uge, deriblandt statsminister *Krag* og kulturminister *Bomholt*.

De var senere på aftenen den svenske regerings gæster ved en middag i udenrigsdepartementet, og her takkede statsminister Krag for den gæstfrihed, Sverige havde udfoldet i disse dage.

Krag sluttede med at redegøre for det dansk-svenske fond, og sagde, at de millioner, der her stilles til rådighed skulle betragtes som en ringe tak for alt det, Sverige hjalp Danmark med under krigen og også i tiden kort derefter.

— — —

På side 13 bringer vi Tom Kristensens tale, da den danske pris blev overrakt i Stockholm, og et takkebrev fra Gunnar Ekelöf.

Brev fra Ekelöf

Fra Gunnar Ekelöf havde man modtaget nedenstående brev, i hvilket han udtrykker, hvad han ville have sagt, hvis ikke sygdom havde forhindret ham i at være til stede ved prisuddelingen.

DANMARK har ved mange lejligheder og i mange forbindelser været et „kultursamvittighedsland" for os svenskere. Måske er det fordi, det ligger nærmere til Europa end dette kolde Sverige. Det er jo også nu et kulturanliggende for mange tænkende europæere gennem Kierkegaard. Det ligger nærmere Europa. Når Rabelais i en berømt parodi på en Sorbonne-disputats morede sig med at optræde som pan-glottist og viste, at han ikke var ubekendt med de nordiske sprog, var det ikke islandsk og endnu mindre svensk, han valgte sig, det var dansk.

Jeg tror nu ikke, at han kunne så meget af sproget selv. Måske fik han hjælp af en eller anden dansk student, men denne spøgefugl syntes præcis at have forstået hans intentioner og kunne uden besvær falde ind i stilen.

Danmark har også været et tilflugtssted for ikke så få svenskere, **som har fundet luften heroppe for tung at indånde.**

Allerede som dreng læste jeg Troels-Lund. Noget tilsvarende standardværk fandtes på den tid ikke her og kunne vel næppe opdrives, med mindre man begyndte at plukke en masse glemte værker frem.

Langt senere læste jeg „Leonora Christine" og beundrede det pragtfulde barok-sprog. Det synes mig at være vokset op på egen grund til trods for, at Danmark da havde en tysk kancellistil. I Sverige fandtes der på samme tid betydeligt større tysk påvirkning tilmed hos vores Stiernhielm.

EHRENSVÄRD befandt sig i sine sidste år helt hjemme blandt danske kunstnere og i danske saloner. Det forekom ham, at han nu endelig rent sprogmæssigt kunne gå omkring i en behagelig slåbrok i stedet for i stiv uniform. *Sergel* trivedes også, især blandt damerne.

De personlige læseindtryk af ungdommen er oftest stærkest. Jeg ved ikke, om Herman Bangs „De uden Fædreland" længer er en læselig roman, men det har efterladt et indtryk hos mig, som jeg aldrig glemmer. Måske skyldes det, at selv jeg på sin vis **har fået en international, det vil sige europæisk, opdragelse, og at selv jeg ligesom bogens helt vandrede i Parc Monceau og sejlede med legetøjsbåde i de store fontæner i Tuilleri-haven.**

Jeg erindrer mig også hans fraværende blik gennem kupévinduet over det mægtige slettelandskab, og hvorledes han i tankerne søgte at mindes sin moders sprog. „En grå fugl, to grå fugle".

EN episode. Nogen af de sidste dage i august 1939 sad jeg i et overfyldt mobiliseringstog fra det yderste Bretagne til Paris, hvor jeg skulle have været i nogen tid. Det blev i stedet for København, fordi jeg mere og mere mærkede, at denne gang var der ikke tale om en skinmobilisering. Det lykkedes mig at komme over den fransk-tyske grænse med et af de allersidste tog.

Et af mine første besøg gjeldt Pantomime-teatret, som jeg kunne huske allerede fra 1917 eller 1918. Der var en tradition levet videre, som kan føres tilbage til Commedia dell'Arte. Ja, helt tilbage til antikken. Det føles som en hjemvenden til et Europa, hvis fremtid lå i mørke.

Man kunne sige meget mere. Jeg er ulykkelig over, at jeg ikke personligt kunne indfinde mig for at takke Danmark, men jeg er forhindret af sygdom og føler mig nærmest som snemanden, der var forelsket i en kamin. Jeg er ked af ikke at få lov til at være med inde i varmen.

MEN da en symbolsk tilstedeværelse dog er noget, så beder jeg om at lade mig repræsentere ved dette enkle attiske skyphos, i hvis bund ligger et mykensk potteskår fra Tirene, som jeg selv har fundet, og jeg håber, at Det danske Akademis sekretær, eller hvem der nu vil, ikke vil forsmå at drikke mig til af denne skyphos, og modtage min varme tak for den udmærkelse, som er blevet mig til del. Jeg skal i samme ånd besvare denne skål.

Gunnar Ekelöf.

PS. Af Gunnar Ekelöf foreligger på dansk „Lyngkvisten og andre prosastykker" oversat af Jens Lund Andersen (Hasselbalchs Kultur-Bibliotek, 1960). — På svensk er netop kommet, som billigbog „Promenader och utflykter", også udvalgt prosa (Bokförlaget Aldus/Bonniers, sv. kr. 6,50). — Intet af hans lyrik foreligger i dansk oversættelse.